

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2790/1999 НА КОМИСИЯТА

от 22 декември 1999 година

**за прилагането на член 81, параграф 3 от Договора за категориите
вертикални споразумения и съгласувани практики**

(Текст от значение за ЕИП)

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност,

като взе предвид Регламент на Съвета № 19/65/ЕИО от 2 март 1965 г. за прилагането на член 85, параграф 3 от Договора за определени категории споразумения и съгласувани практики¹, последно изменен и допълнен от Регламент (ЕО) № 1215/1999 г.² и по-специално член 1 от него,

след като публикува проекта за настоящия регламент³,

след консултации с Консултативния комитет по ограничителните практики и доминиращото положение,

като има предвид, че:

- (1) Регламент № 19/65/ЕИО дава право на Комисията да прилага член 81, параграф 3 от Договора (предишен член 85, параграф 3), по силата на регламент, към определени категории вертикални споразумения и съответните съгласувани практики, попадащи под действието на член 81, параграф 1.
- (2) Натрупаният до момента опит дава възможност да се определи дадена категория от вертикални споразумения, за които може да се приеме, че отговарят на условията, заложи в член 81, параграф 3.
- (3) Тази категория включва вертикални споразумения за покупко-продажба на стоки или услуги, когато тези споразумения са сключени между неконкурентни предприятия, между определени конкуренти или от определени асоциации на търговци на дребно; тя включва също така и вертикални споразумения, съдържащи спомагателни разпоредби за определянето или използването на правата върху интелектуалната собственост; за целите на настоящия регламент терминът "вертикални споразумения" включва съответните съгласувани практики.

¹ ОВ 36, 6.3.1965 г., стр. 533/65.

² ОВ L 148, 15.6.1999 г., стр. 1.

³ ОВ С 270, 24.9.1999 г., стр. 7.

- (4) За прилагането на член 81, параграф 3 чрез регламент, не е необходимо да се определят онези вертикални споразумения, които могат да попаднат под действието на член 81, параграф 1; при индивидуалната оценка на споразуменията съгласно член 81, параграф 1, следва да се вземат предвид няколко фактора, и по-специално пазарната структура по отношение на търсенето и предлагането.
- (5) Облекчението от блоковото изключение, следва да се ограничи до вертикалните споразумения, за които може да се приеме с достатъчна увереност, че отговарят на условията по член 81, параграф 3.
- (6) Вертикални споразумения от категорията, определена в настоящия регламент, могат да повишат икономическата производителност в рамките на дадена производствена верига или на дистрибуторска мрежа, чрез улесняването на по-добрата координация между участващите предприятия; по-специално, те могат да доведат до намаляване на разходите на страните по сключването на сделката и дистрибуцията и до оптимизиране на техните продажби и инвестиции.
- (7) Възможността такива повишаващи ефективността въздействия да надделеят над всякакви анти-конкурентни последици, дължащи се на ограниченията, които се съдържат във вертикалните споразумения, зависи от степента на пазарната сила на съответните предприятия, и следователно, от обхвата, в който тези предприятия са изправени пред конкуренция с други доставчици на стоки или услуги, считани от купувача за равностойни или заместими един с друг, поради характеристиките на продуктите, техните цени предназначението им.
- (8) Може да се приеме, че където дялът на релевантния пазар, изчислен за даден доставчик, не надвишава 30%, то вертикалните споразумения, които не съдържат определени видове строги анти-конкурентни ограничения, като цяло водят до подобрение в производството или дистрибуцията и осигуряват на потребителите справедлив дял от произтичащите преимущества; в случай на вертикални споразумения, съдържащи изключителни задължения за доставка, то това е пазарният дял на купувача, който е релевантен при определянето на цялостния резултат от такива вертикални споразумения на пазара.
- (9) Ако гореспоменатият пазарен дял надвишава прага от 30%, не може да се предположи, че вертикалните споразумения, попадащи в приложното поле на член 81, параграф 1, обикновено пораждаат конкретни преимущества от такъв характер и размер, че да компенсират пречките, които поставят пред конкуренцията.
- (10) Настоящият регламент не следва да изключва вертикалните споразумения, съдържащи ограничения, които не са необходими за постигането на положителните резултати, упоменати по-горе; по-специално, вертикални споразумения, съдържащи определени видове строги анти-конкурентни ограничения, каквито са минималните и фиксирани цени за препродажба, както и определени видове териториална защита, следва да

бъдат изключени от облекчението на блоковото изключение, установено с настоящия регламент, независимо от пазарния дял на съответните предприятия.

- (11) С цел да се осигури достъп до или да се предотврати колизия на релевантния пазар, следва да се въведат определени условия за блоковото изключение; за тази цел, изключването на неконкурентни задължения следва да бъде ограничено до задължения, които не надвишават определена продължителност; по същите причини, всяко пряко или косвено задължение, засягащо членовете на селективната дистрибуторска система, да не се продават търговските марки на отделни конкурентни доставчици, следва да бъде изключено от облекчението по настоящия регламент.
- (12) Ограничаването на пазарния дял, неизключването на определени вертикални споразумения и условията, предвидени в настоящия регламент, обикновено гарантира, че споразуменията, за които се прилага блоковото изключение, няма да позволят на участващите предприятия да премахнат конкуренцията, по отношение на съществена част от въпросните продукти.
- (13) В отделни случаи, в които споразуменията, попадащи под действието на настоящия регламент, въпреки всичко имат действие, несъвместимо с член 81, параграф 3, Комисията може да оттегли облекчението на блоковото изключение; това може да стане, в частност, когато купувачът има значителна пазарна сила на релевантния пазар, на който препродава стоките или предоставя услугите, или когато паралелни системи от вертикални споразумения имат сходни резултати, които значително ограничават достъпа до релевантния пазар или конкуренцията в него; такива кумулативни резултати могат, например, да възникнат в случая на селективна дистрибуция или на неконкурентни задължения.
- (14) Регламент № 19/65/ЕИО дава право на компетентните власти на държавите-членки да оттеглят облекчението на блоковото изключение с оглед на вертикалните споразумения, имащи действие, несъвместимо с условията, заложи в член 81, параграф 1, когато такива действия са усетени на съответстващата им територия, или на част от нея, и когато тази територия има характеристиките на обособен географски пазар; държавите-членки трябва да гарантират, че упражняването на това право на оттегляне няма да засегне еднаквото прилагане, в рамките на Общия пазар, на правилата на Общността за конкуренция или цялостния резултат на мерките, приети в приложение на такива правила.
- (15) За да се засили наблюдението на паралелни системи от вертикални споразумения, които имат сходни ограничителни резултати и които покриват повече от 50% от даден пазар, Комисията може да обяви настоящия регламент за неприложим към вертикални споразумения, съдържащи специфични ограничения, отнасящи се до съответния пазар, като възстанови пълното прилагане на член 81 към такива споразумения.
- (16) Настоящият регламент не нарушава прилагането на член 82.

- (17) В съответствие с принципа за примат на правото на Общността, никоя мярка относно конкуренцията, взета въз основа на националното законодателство, не следва да нарушава еднаквото прилагане в рамките на Общия пазар на правилата на Общността за конкуренция или цялостния резултат на всички мерки, приети в приложение на тези правила, включително и настоящия регламент,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член I

По смисъла на настоящия регламент:

а) “конкурентни предприятия” означава настоящи или потенциални доставчици на един и същ продуктов пазар; продуктовият пазар включва стоки или услуги, които се считат от купувача за равностойни на или заместими с договорните стоки или услуги, поради характеристиките на продуктите, техните цени и предназначението им;

б) “неконкурентни задължения” означава всяко пряко или косвено задължение, налагащо на купувача да не произвежда, купува, продава или препродава стоки или услуги, които се конкурират с договорните стоки или услуги, или всяко пряко или косвено задължение на купувача да купува от доставчика или от друго предприятие, посочено от доставчика, повече от 80% от всички покупки на купувача на договорните стоки или услуги и техните заместители на релевантния пазар, изчислени на основата на стойността на неговите покупки през предходната календарна година;

в) “изключително задължение за доставка” означава всяко пряко или косвено задължение, налагащо на доставчика да продава стоките или услугите, уточнени в споразумението, само на един купувач в рамките на Общността, за целите на специфична употреба или за препродажба;

г) “селективна дистрибуторска система” означава дистрибуторска система, в която дистрибуторът предприема продажба на договорните стоки или услуги, било пряко или косвено, само на дистрибутори, избрани въз основа на определени критерии, и в която тези дистрибутори не могат да продават такива стоки или услуги на неоторизирани дистрибутори;

д) “права на интелектуална собственост” включват правата върху индустриалната собственост, авторското право и сродните му права;

е) “*ноу-хау*” означава пакет от непатентована практическа информация, произтичаща от опита и проверена от дистрибутора, която е тайна, съществена и идентифицирана: в този контекст, “тайна” означава, че *ноу-хау*, като цяло или в уточнена конфигурация и съвкупност на компонентите му, не е общоизвестно или леснодостъпно; “съществена” означава, че *ноу-хау* включва информация,

която е необходима на купувача за употребата, продажбата или препродажбата на договорните стоки или услуги; “идентифицирана“ означава, че *ноу-хау* трябва да бъде описано по достатъчно разбираем начин, така че да бъде възможно да се провери, че отговаря на критерия за тайна и същественост;

ж) “купувач“ включва предприятие, което при споразумение, попадащо под действието на член 81, параграф 1 от Договора, продава стоки или услуги от името на друго предприятие.

Член 2

1. В съответствие с член 81, параграф 1 от Договора и съгласно разпоредбите на настоящия регламент, е постановено, че член 81, параграф 1 няма да се прилага към споразумения или съгласувани практики, сключени между две или повече предприятия, всяко от които функционира, за целите на споразумението, на различно ниво от производствената верига или от дистрибуторската мрежа, и съгласно условията, при които страните могат да купуват, продават или препродават определени стоки или услуги (“вертикални споразумения”).

Това изключение се прилага доколкото такива споразумения съдържат ограничения за конкуренцията, попадащи в приложното поле на член 81, параграф 1 (“вертикални ограничения”).

2. Изключението, предвидено в параграф 1, се прилага към вертикални споразумения, сключени между сдружение на предприятия и неговите членове, или между такова сдружение и неговите доставчици, само ако всички негови членове са търговци на дребно на стоки, и ако никой индивидуален член на сдружението, заедно със свързаните му предприятия, няма годишен оборот, надвишаващ 50 милиона евро; вертикални споразумения, сключени от такива сдружения, са обхванати от настоящия регламент, без да се нарушава прилагането на член 81 към хоризонтални споразумения, сключени между членовете на сдружението или към решения, приети от сдружението.

3. Изключението, предвидено в параграф 1, се прилага към вертикални споразумения, съдържащи разпоредби, които се отнасят до определянето на правата на интелектуална собственост на купувача или до ползването на правата на интелектуална собственост от купувача, при условие че тези разпоредби не съставляват основния предмет на такива споразумения и са пряко свързани с използването, продажбата или препродажбата на стоки или услуги от страна на купувача или на неговите потребители. Изключението се прилага, при условие че, във връзка с договорните стоки или услуги, тези разпоредби не съдържат ограничения за конкуренцията, имащи същия предмет или резултат както вертикалните ограничения, които не се ползват от правото на изключение по настоящия регламент.

4. Изключението, предвидено в параграф 1, не се прилага към вертикални споразумения, сключени между конкурентни предприятия; то ще се прилага,

обаче, когато конкурентни предприятия се включват в нереципрочни вертикални споразумения и:

а) купувачът има общ годишен оборот, който не надвишава 100 милиона евро, или

б) доставчикът е производител и дистрибутор на стоки, докато купувачът е дистрибутор, който не произвежда стоки, конкуриращи се с договорните стоки, или

в) доставчикът предоставя услуги на няколко етапа от търговията, докато купувачът не предоставя конкурентни услуги на етапа от търговията, на който търгува с договорните услуги.

5. Настоящият регламент не се прилага към вертикални споразумения, чийто предмет попада в приложното поле на някой друг регламент за блоково изключение.

Член 3

1. Съгласно параграф 2 на настоящия член, изключението, предвидено в член 2 се прилага при условие, че пазарният дял, притежаван от доставчика, не надвишава 30% от релевантния пазар, на който той продава договорните стоки или услуги.

2. В случая на вертикални споразумения, съдържащи изключителни задължения за доставка, изключението, предвидено в член 2, се прилага, при условие че пазарният дял, притежаван от купувача, не надвишава 30% от релевантния пазар, от който купува договорните стоки или услуги.

Член 4

Изключението, предвидено в член 2, не се прилага към вертикални споразумения, които пряко или косвено, независимо от или в комбинация с други фактори, под контрола на страните, имат за предмет:

а) ограничаването на способността на купувача да определя продажната си цена, без това да нарушава възможността на доставчика да налага максимална продажна цена или да препоръчва продажна цена, при условие че не достигат до фиксирана или минимална продажна цена в резултат на натиск или по подбуди, предложени от някоя от страните;

б) ограничаването на територията на която, или на потребителите на които, купувачът може да продава договорните стоки или услуги, с изключение на:

- ограничаването на активните продажби в рамките на изключителната територия или на изключителната потребителска

група, запазени за доставчика или разпределени от доставчика за друг купувач, когато такова ограничаване не ограничава продажбите от страна на клиентите на купувача,

- ограничаването на продажбите до крайните потребители от страна на купувач, действащ на етапа на търговията на едро,
- ограничаването на продажбите на неоторизирани дистрибутори от страна на членовете на селективна дистрибуторска система, и
- ограничаването на способността на купувача да продава компоненти, предлагани за целите на присъединяването, на клиенти, които ще ги използват за производство на същия вид стоки като тези, произведени от доставчика;

в) ограничаването на активните или пасивните продажби на крайните потребители от страна на членовете на селективна дистрибуторска система, функционираща на етапа на търговия на дребно, без да се нарушава възможността да бъде забранено на член на системата да действа извън неразрешено място на установяване;

г) ограничаването на насрещните доставки между дистрибутори в рамките на селективна дистрибуторска система, включително между дистрибутори, функциониращи на различен етап от търговията;

д) ограничаването, договорено между доставчик на компоненти и купувач, който присъединява тези компоненти, което ограничава доставчика да продава компонентите като отделни части на крайните потребители, или на майсторите или на други лица, предоставящи услуги, ненатоварени от купувача с поправката или поддръжката на неговите стоки.

Член 5

Изключението, предвидено в член 2, не се прилага към никое от следващите задължения, съдържащи се във вертикалните споразумения:

а) всяко пряко или косвено задължение за въздържане от конкуренция, продължителността на което е неограничена или надхвърля пет години. Задължение за въздържане от конкуренция, което може мълчаливо да бъде подновено след петгодишен период, трябва да се счита за сключено за неопределен срок. Срокът от пет години, обаче, не се прилага, когато договорните стоки или услуги се продават от купувача на производствени обекти или терени, собственост на доставчика, или наети от доставчика от трети страни, който не е свързан с купувача, при условие че продължителността на задължението за въздържане от конкуренция не надвишава периода, през който производствените обекти и терени се заемат от купувача;

б) всяко пряко или косвено задължение, налагащо на купувача след прекратяване на споразумението, да не произвежда, търгува, продава или препродава стоки или услуги, освен ако такова задължение:

- не се отнася до стоки или услуги, които се конкурират с договорните стоки или услуги, и
- не е ограничено до производствени обекти и терени, на които купувачът е действал по време на договорния период, и
- не е необходимо за защитата на *ноу-хау*, прехвърлено от доставчика на купувача,

и при условие, че продължителността на такова задължение за въздържане от конкуренция е ограничена до период от една година след прекратяване на споразумението; това задължение не нарушава възможността за налагане на ограничение, което е неограничено във времето, върху използването и разкриването на *ноу-хау*, което не е станало публично достояние;

в) всяко пряко или косвено задължение, налагащо на членовете на селективна дистрибуторска система да не продават търговските марки на отделни конкурентни доставчици.

Член 6

Комисията може да оттегли облекчението по настоящия регламент, съгласно член 7, параграф 1 на Регламент № 19/65/ЕИО, когато намери във всеки отделен случай, че вертикалните споразумения, към които този регламент се прилага, въпреки всичко имат действия, които са несъвместими с условията, залегнали в член 81, параграф 3 от Договора и, в частност, когато достъпът до релевантния пазар или конкуренцията в него е значително ограничена от кумулативното действие на паралелни системи от сходни вертикални ограничения, прилагани от конкурентни доставчици или купувачи.

Член 7

Когато във всеки отделен случай вертикалните споразумения, към които се прилага изключението, предвидено в член 2, имат действия, несъвместими с условията, залегнали в член 81, параграф 3 от Договора, на територията на държава-членка или на част от нея, която има всички характеристики на обособен географски пазар, то компетентната власт на тази държава-членка може да оттегли облекчението от прилагането на настоящия регламент по отношение на тази територия, при условията, предвидени в член 6.

Член 8

1. Съгласно член 1 от Регламент № 19/65/ЕИО, Комисията може с регламент да обяви, че когато паралелни системи от сходни вертикални ограничения покриват повече от 50% от даден релевантен пазар, настоящият регламент няма да се прилага към вертикални споразумения, съдържащи специфични ограничения, отнасящи се до този пазар.
2. Регламент, приет в съответствие с параграф 1, няма да бъде приложим по-рано от шест месеца след приемането му.

Член 9

1. Пазарният дял от 30%, предвиден в член 3, параграф 1, се изчислява на базата на стойността на пазарните продажби на договорните стоки или услуги, и на други стоки или услуги, продавани от доставчика, които се приемат за равностойни или заместими от купувача, поради характеристиките на продуктите, техните цени и предназначението им; ако данните за стойността на пазарните продажби не са налице, то оценки, базирани на друга достоверна информация за пазара, включително обема на пазарните продажби, могат да бъдат използвани за установяване на пазарния дял на съответните предприятия. За целите на член 3, параграф 2, или стойността на пазарната покупка или оценките за нея, следва да бъдат използвани за изчисляване на пазарния дял.

2. С цел прилагането на прага пазарния дял, предвиден в член 3, се прилагат следните правила:

а) пазарният дял се изчислява на базата на данни, отнасящи се до предходната календарна година;

б) пазарният дял включва всички стоки или услуги, предлагани на обединени дистрибутори с цел продажба;

в) ако пазарният дял първоначално е не повече от 30%, но впоследствие нарасне над това ниво, без да надвишава 35%, изключението, предвидено в член 2, продължава да се прилага за период от две последователни календарни години, следващи годината, в която тридесет процентният праг на пазарния дял е бил надвишен за пръв път;

г) ако пазарният дял първоначално е не повече от 30%, но впоследствие нарасне над 35%, изключението, предвидено в член 2, продължава да се прилага за една календарна година, следваща годината, в която тридесет и пет процентният праг на пазарния дял е бил надвишен за пръв път;

д) облекчението по букви в) и г) не може да бъде комбинирано така, че да надвишава период от две календарни години.

Член 10

1. С цел да се изчисли общият годишен оборот, по смисъла на член 2, параграфи 2 и 4, оборотът, направен през предходната финансова година от съответната страна по вертикалното споразумение, и оборотът, направен от нейните свързани предприятия по отношение на всички стоки и услуги, с изключение на данъците и другите финансови задължения, се събират. За тази цел, не се отчитат сделките между страната по вертикалното споразумение и нейните свързани предприятия, или тези между нейните свързани предприятия.
2. Изключението, предвидено в член 2, остава приложимо, когато за всеки период от две последователни финансови години, прагът на общия годишен оборот е надвишен с не повече от 10%.

Член 11

1. По смисъла на настоящия регламент, термините “предприятие“, “доставчик“ и “купувач“ включват съответните им свързани предприятия.
2. “Свързани предприятия“ са:
 - а) предприятия, в които страна по споразумението, пряко или косвено:
 - има правомощието да упражнява повече от половината от правата на глас, или
 - има правомощието да определя повече от половината от членовете на надзорния съвет, на управителния съвет или на органите, които законно представляват предприятието, или
 - има правото да управлява делата на предприятието;
 - б) предприятия, които пряко или косвено притежават, по отношение на страна по споразумението, правата или правомощията, изброени в буква а);
 - в) предприятия, в които предприятие, упоменато в буква б) притежава, пряко или косвено, правата или правомощията, изброени в буква а);
 - г) предприятия, в които страна по споразумението, заедно с едно или повече от предприятията, упоменати в букви а), б) или в), или в които две или повече от последните предприятия, съвместно притежават правата или правомощията, изброени в буква а);
 - д) предприятия, в които правата или правомощията, изброени в буква а), са притежавани съвместно от:
 - страни по споразумението или съответните им свързани предприятия, упоменати в букви а) до г), или

- една или повече от страните по споразумението или едно или повече от техните свързани предприятия, упоменат в букви а) до г), и една или повече трети страни.

3. По смисъла на член 3 пазарният дял, държан от предприятията, упоменати в параграф 2, буква д) от настоящия член, следва да бъде разпределен по равно между всички предприятия, притежаващи правата или правомощията, изброени в параграф 2, буква а).

Член 12

1. Изключенията, предвидени в Регламентите (ЕИО) № 1983/83⁴, (ЕИО) № 1984/83⁵ и (ЕИО) № 4087/88⁶ на Комисията продължават да се прилагат до 31 май 2000 г.

2. Забраната, залегнала в член 81, параграф 1 от Договора за ЕО, не се прилага по време на периода от 1 юни 2000 г. до 31 декември 2001 г. по отношение на споразумения, които вече са влезли в сила на 31 май 2000 г., които не отговарят на условията за право на изключение, предвидени в настоящия регламент, но които отговарят на условията за правото на изключение, предвидено в Регламенти (ЕИО) № 1983/83, (ЕИО) № 1984/83 и (ЕИО) № 4087/88.

Член 13

Настоящият регламент влиза в сила на 1 януари 2000 г.

Той се прилага от 1 юни 2000 г., с изключение на член 12, параграф 1, който се прилага от 1 януари 2000 г.

Настоящият регламент прекратява действието си на 31 май 2010 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Брюксел на 22 декември 1999 година.

За Комисията:

MARIO MONTI

Член на Комисията

⁴ ОВ L 173, 30.6.1983 г., стр. 1

⁵ ОВ L 173, 30.6.1983 г., стр. 5

⁶ ОВ L 359, 28.12.1988 г., стр. 46